

Observatori de l'Aigua de Terrassa
www.oat.cat

INFORME: ref. 14/Grup DHA i JS i Grup ICS (3/10/23)

Valoració reunió amb les regidories: Cicle Integral de l'Aigua i Drets Socials i els seus equips tècnics (21/09/23) per tractar sobre la proposta d'un "Protocol regulador de mesures contra la pobresa energètica i la vulnerabilitat econòmica entre l'Ajuntament de Terrassa i l'EPEL Taigua"

Després de la reunió del 21/09/23, mantinguda entre una representació de l'OAT (grups de treball Indicadors i Control social i Dret Humà a l'aigua; i coordinadora OAT) i les Regidories: Cicle Integral de l'Aigua, i Drets Socials, Patricia Reche i Noel Duque, amb els seus corresponents equips tècnics (Director de l'Àrea d'Acció Social i Cicles de la Vida, Bartolomé Agudo, els caps d'Ofimape, Carme Freixa, Serveis Socials, Trinitat Bisa, Habitatge: Xavier Folch, Serveis Jurídics, Àngels Mira, i Medi Ambient, Marga Rodríguez),

Plantegem les següents qüestions:

1r- Tal com se'ns va indicar a la reunió, hem procedit a comprovar les modificacions efectuades a la pàgina web ajuntament; *Aoberta* relatives al tràmit per a l'obtenció de l'IRER, ja que a l'Informe que es va remetre per part dels grups de treball de l'OAT, previ a la reunió, s'explicava que la informació estava desfasada i anunciava que aquell tràmit es trobava fora termini.

El resultat és, per a la nostra sorpresa, que el tràmit ha desaparegut de la carta del catàleg de tràmits.

Si entrem al buscador *aoberta.terrassa.cat*: sol·licitud d'Informe Risc d'exclusió residencial, ens porta a la pàgina modificada que diu textualment: NO S'HA TROBAT EL TRÀMIT QUE DEMANEU. I ens recomana que anem al Catàleg de Tràmits. Entrem al catàleg de tràmits <https://aoberta.terrassa.cat/tramits/fitxa.jsp?id=8005>, cerquem en l'apartat de Drets socials i sorprenentment no apareix cap entrada a un tràmit que faci referència a la sol·licitud de l'IRER.

Considerem que si la pàgina es troba en procés de modificació, cal posar alguna llegenda que indiqui que es troba en construcció, en procés d'actualització, o altra de similar. Per altra banda, caldria marcar una data límit per tal que les persones interessades disposin d'aquesta informació.

A títol d'exemple, posem el cas de l'Ajuntament de Sabadell que a la seva pàgina web, indica el següent:

Informe social acreditatiu d'existència d'exclusió residencial a efectes de garantir els subministraments bàsics (*es considera un tràmit de comunicació o declaració responsable on no és d'aplicació el silenci administratiu*).

<https://seu.sabadell.cat/opensiac/action/tramitesinfo;jsessionid=3AF8C7A367AB8FA60F2FADE4DB20FA43?method=enter&id=725>

Amb informació detallada sobre: Qui ho pot demanar? Requeriments, Forma de sol·licitud: Presencialment o Online, Terminis, Com es pot tramitar? Obtenció del IDCAT mòbil, etc..

Considerem prioritari que l'Ajuntament de Terrassa incorpori a la major brevetat un tràmit similar a l'aoberta de l'Ajuntament i en altres webs de la nostra administració local per tal que es faci la màxima difusió d'aquest tràmit en aplicació de la Llei 24/2015 sobre Pobresa energètica.

2n- Un altre tema que ens preocupa, resultat de la reunió del dia 21, és sens dubte la dada que se'ns va donar verbalment, i que ara en disposem per escrit*, on s'indica que el total de famílies de Terrassa que disposaven d'IRER al 2022 era de 1.009, xifra que dista molt de les dades d'IRER que té registrades Taigua de 446 famílies per al mateix any.

RER Subministres	2023 fins 17 maig 2023	2022	2021	2020	2019
Taigua	49	111	46	42	
Llum+gas	341	898	991	726	
Total	390	1.009	1.037	768	1.107

*Quadre facilitat pels Serveis socials (3/10/23)

Sobre aquest assumpte, és necessari abordar de forma urgent aquesta manca de comunicació i transparència de dades entre l'ajuntament i l'empresa pública Taigua que té com a resultat que l'any 2022 més de 560 famílies no es poguessin acollir a la tarifa social ni al cànon social de l'ACA, per la inacció de l'administració.

Entenem que si una família es troba en situació de RER, aquest informe s'ha d'aplicar a tots els supòsits i gestions pel que fa a la pobresa energètica (aigua, gas, electricitat). Com a administració local, la més propera a la ciutadania, cal una actuació proactiva que faciliti tota la informació i acompanyament per poder exercir els drets. En aquest cas, el dret a obtenir els ajuts i bonificacions socials a l'aigua. Sense informació, no hi pot haver-hi drets.

Per això, cal determinar de forma ben clara quins mecanismes d'interlocució s'establiran a partir d'ara per evitar aquestes situacions i altres de similars.

En aquest sentit, veient que les famílies es veuen més motivades a demanar l'IRER per als casos de pobresa energètica relacionats amb les factures de la llum i el gas, caldrà incorporar al protocol unes pautes clares sobre com es facilita l'accés al cànon social i a la tarifa social de l'aigua a aquelles llars a les quals els serveis socials de l'ajuntament els tramita l'IRER sota el concepte de pobresa energètica, sigui per al gas o la electricitat.

- Presentem la següent proposta:

Un cop la persona obté l'IRER, la treballadora social li ofereix la possibilitat de tramitar la sol·licitud per accedir al cànon social i a la tarifa social de l'aigua:

Si la persona accepta aquesta petició, la mateixa treballadora li ofereix:

- a. La possibilitat de tramitar-li in situ a través del enllaç: [Tarifa social del cànon de l'aigua. gencat.cat](http://gencat.cat). On diu textualment: "Els serveis socials i les entitats subministradores us poden fer la tramitació en línia si ho necessiteu."

"Accés a la tramitació per a serveis socials (Sol·licitar, consultar, modificar o renunciar)"

- b. La treballadora social l'informa que també pot adreçar-se a Taigua i presentar en aquesta oficina la sol·licitud.

Considerem que, sigui quina sigui l'opció escollida, és molt important que des dels Serveis socials s'ofereixi tota la informació disponible i l'acompanyament necessari per fer factible l'accés als ajuts a l'aigua.

3r- Per altra banda, i a la vista de les dades d'IRER de què ara disposem, és necessari conèixer quan i com es pensa traslladar aquesta informació a Taigua perquè incorpori les dades reals tant les d'IRER 2022, com del 2023.

Pel que fa als IRER del 2023, és prioritari que Taigua disposi d'aquesta informació al més aviat possible per poder comprovar si alguna de les persones que figuren entre les 1009 posseïdores d'IRER (2022) tenen contret algun deute amb l'empresa i procedir en conseqüència. És a dir, excloure-les del procés de constrenyiment, si fos el cas.

Per altra banda, amb la intenció de dur a terme una acció preventiva, basada en el principi de precaució, és important que Taigua actuï d'ofici i apliqui de forma automàtica la tarifa social i el cànon social a les persones que disposen d'IRER. Si aquesta actuació es descarta, cosa que ens sembla desaconsellable, és important i necessari que s'adreci a les persones titulars de l'IRER 2023 de les quals no en té coneixement i els comuniqui que poden sol·licitar el cànon social i la tarifa social a través de les seves oficines, o bé dirigint-se als Serveis socials de la seva zona.

Cal remarcar que si es disposa de l'IRER, s'aplica la tarifa social i el cànon social de forma automàtica a la fra. de l'aigua, i que aquesta es veu reduïda en un 67,67% del seu import total. Una quantitat prou significativa per poder evitar endeutaments i que beneficia tant a les llars en aquesta situació com a la pròpia empresa pública.

Afegir també, que segons dades de l'Estudi Aplicació del DHA a Terrassa, l'evolució de les dades sobre tarifa social, pel que fa a rebudes i aprovades entre els anys 2018 i 2019, ha sofert una important davallada. El motiu majoritari de denegació, en un 80% de les sol·licituds, és pel fet de no complir els requisits de renda. Requisits de renda que, pel que fa a la tarifa social, és més restrictiva que la que determina l'IRER. Tal com es pot apreciar a la taula següent estreta de l'Estudi Aplicació DHA a Terrassa.

Taula 15. Taula comparativa dels límits de renda anuals per accedir a la tarifa i al cànon social de l'aigua. Font: elaboració pròpia.

	Límits renda aj. Terrassa per concedir tarifa social	Límits renda ACA per concedir cànon social		
		Requisit 1 i 2	Requisit 4 (informe vulnerabilitat)	
		2 IRSC + 30% per més de 3 membres (zona D)	2 IRSC per 1 membre i 2,5 IRSC per famílies (zona A)	Valor a partir del qual cal informe de serveis socials (1,5 IRSC zona A)
1 membre	11.154,82	17.210,20	22.947,07	17.210,30
2 membres	15.616,75	17.210,20	29.570,96	17.742,58
3 membres	20.078,68	19.791,73	30.842,82	18.505,70
4 membres	20.078,68	22.373,26	31.870,93	19.122,56
n membres	20.078,68	$(IRSC * 2) + [(n - 2) * (IRSC * 0,30)] * 14$	31.870,93	19.122,56

“S’observa, doncs, que els criteris de nivell de renda definits per l’ajuntament per tenir accés a la tarifa social són, en general, més restrictius que els establerts per a obtenir el cànon social de l’ACA. Per tant, i amb l’objectiu d’ampliar el nombre de llars que es podrien beneficiar d’aquesta mesura per a garantir el dret a l’aigua a la població vulnerable, es recomana adoptar aquests últims requisits per accedir a la tarifa social. En aquest cas, donat que cal la intervenció dels serveis socials municipals per a què les famílies amb baixos nivells d’ingressos puguin disposar de l’informe de vulnerabilitat, tal i com es recull en el requisit 4 per a l’obtenció del cànon social, caldria establir els mecanismes i recursos necessaris per a què aquest fet no suposés un limitant o un fre per a l’obtenció de la tarifa social.”.

Una altra dada que ens ofereix l’Estudi: el 67% de les peticions de tarifa social la formulen dones, de les quals un 90% correspon a famílies monomarentals.

Al 2021, es van aprovar 259 peticions presentades per dones, i es van denegar 171, això fa un total de 430 peticions. De les denegades a dones, 44 corresponien a famílies monomarentals. Sobre aquestes 44 peticions, és possible afirmar que si s’hagués fet l’acompanyament necessari, aquestes famílies monomarentals, a les quals se’ls va denegar l’accés a la tarifa social, haguessin pogut accedir a l’IRER i en conseqüència al cànon social i a la tarifa social. També podria ser que alguna d’aquestes famílies ja disposessin de l’IRER per a altres situacions de pobresa energètica (llum, gas) i Taigua no en tingués coneixement.

- Implantació d’un Fons social per a l’aigua. És important recordar que en el Pla Estratègic d’Abastament de Taigua, aprovat pel Ple de l’Ajuntament de Terrassa (30/4/2021), es recomana la creació d’aquest fons a determinar si serà l’Administració local o Taigua, o un sistema mixt qui ho inclourà dins dels seus respectius pressupostos.

En aquest sentit, cal tenir present que des que l’aigua ha passat a ser pública, s’ha perdut el fons de solidaritat que existia quan aquesta era privada. El resultat és que de les 446 llars en situació d’IRER (segons dades any 2022), el 80% arrossegueu factures impagades, el que significa una cronificació del deute. Per altra banda, només 8 famílies (any 2022) s’han vist beneficiades dels ajuts d’urgència que estableix el reglament de Serveis socials per sufragar factures impagades de l’aigua.

Valorem positivament el compromís d'estudiar i treballar de forma conjunta la implantació d'un Protocol regulador de mesures contra la pobresa energètica i la vulnerabilitat econòmica entre l'Ajuntament de Terrassa i l'EPEL Taigua.

Finalment, agraïm l'interès que es va mostrar per part de les dues Regidories i tots les persones assistents per trobar solucions i reduir els tràmits burocràtics d'atenció a la ciutadania que té com a objectiu posar al seu abast de forma senzilla i àgil tota la protecció i ajuts que es recullen en la Llei 24/2015 sobre pobresa energètica.